

den ærede Minister blev yttret, at den nærværende Skolebygning er aldeles utilstrækkelig; den har oprindeligt været en Klosterbygning og er derfor særdeles mørk, ja endog saa i den Grad, at der næsten hele Vinteren om Eftermiddagen fra Kl. 2—4 maa undervises ved Lys, ja selv om Formiddagen i de mørke Dage er det meget vanskeligt i et Par af Bærelserne at undvære Lys. Den er desuden saa skrøbelig og uhensigtsmæssig indrettet, at den virkelig ikke godt kan bruges længere, især da ogsaa den nye Skoleplan er indført der, hvorefter der udfordres et større Antal Læseværelser. Der er kun 4 Læseværelser, og dersom det altsaa ikke tilfældigviis var muligt for Rectoren at overlade et Bærelse og desuden tage et lille Bibliotheksværelse i Brug, saa vilde man være nødt til at lade Underviisningen i de to Glasfer stee uden for Skolen. Savnet af en ny Skolebygning har derfor ogsaa længe været følt i Communen, og det var Hovedsagen, hvorfor Communen, som ogsaa før blev omtalt, for saa Nar siden efter den daværende Universitetsdirections Opfordring skjænkede en særdeles god Plads til Opførelsen af en ny Skole. Skolens Tilstand er iøvrigt særdeles god; Antallet af Disciplene har i flere Nar været i stadig Tiltagende og er for Dieblirket omtrent 70, saa at den i saa Henseende kun staaer tilbage for et Par af de største Skoler udenfor Kjøbenhavn. Jeg har derfor heller ikke næret nogen Frygt for, at denne Skole skulde være iblandt dem, om hvis Nedlæggelse der kunde være Spørgsmaal, thi en Skole, som tæller et saa stort Antal Elever, og hvis Antal stedse er stigende, og som ligger i en af de største Byer, som er omgivet af det bedste og mest frugtbare Opland i Danmark, synes mig ikke let kan blive udsat for en sliq Skjæbne. Det fremgaaer ikke blot af hvad den ærede Minister i aften har udtalt, men just ogsaa deraf, at han har forlangt en Sum til Opførelse af Skolebygningen, at han i saa Henseende heller ikke har næret nogen Tvivl. Den forlangte Sum indskrænker sig jo ogsaa til 17,000 Rbd.; thi vel er der beregnet, at Opførelsen af den nye Bygning vilde koste 24,000 Rbd., men den gamle Skolebygning vil særdeles let kunne udbringes til 7000 Rbd.,

som man har antaget, og sandsynligviis endnu til et Tusinde Rbd. mere. Naar det saaledes maa ansees afgjort, at Trangen til en ny Skolebygning er særdeles stor, og naar der er al Sandsynlighed for, at der, naar Planen om Skolernes Nedlæggelse kommer for til næste Nar, alligevel neppe kan blive Spørgsmaal om at nedlægge denne Skole, saa synes det mig haardt, at denne Skole skal endnu et Nar vente paa en saa nødvendig Forandring, blot fordi der vil blive Spørgsmaal om Nedlæggelsen af et Par andre Skoler.

Næ: Jeg maa vel indrømme, at, hvis Skolen i Randers skal bibeholdes, vil der være Trang til en ny Skolebygning og Rectorbolig, da jeg ogsaa kender Localiteterne der; men derimod kan jeg ikke indrømme, at det, at Skolen har en talrig Frequent, er noget Beviis for, at der for Statens Bedkommende er Trang til at have en lærd Skole paa dette Sted. Det beviser i alt Fald kun, at der er en talrig Befolkning paa det Sted, hvor Skolen er, og som naturligviis maa benytte denne lærde Skole fremfor hver anden, efter som der overhovedet ingen Skole er i Landet, som informerer saa billigt, som det lærde Skolevæsen har paataget sig. Underviisningen i de lærde Skoler koster for dem, der betale høiest, kun 32 Rbd. om Aaret; der indtræder ved Siden deraf Modificationer, naar der er flere Brødre i Skolen; desuden er der Nøgle, som undervises særskilt for modereret Betaling, og atter Andre, som undervises aldeles gratis, ikke at tale om, hvad der ad Stipendievæien tilflyder de Disciple, som gjøre sig fortjente dertil. Naar man nu seer et Dieblit paa det lærde Skolevæsens Budget, saa beder jeg lægge Mærke til, at af de omtrent 157,000 Rbd., som det lærde Skolevæsen aarlig forbruger, indkommer i Skolecontingenter kun 26,000 Rbd.; alt det Dvrige skyder Staten til under en eller anden Form; thi det er dog oprindeligt ved Statens Birkfomsomhed, at flere Poster, som ikke directe gaae ud af Statskassen, ere komne til at tilflyde det lærde Skolevæsen. Naar jeg derfor for mit Bedkommende har været og endnu er imod at bevilge de 17,000 Rbd., som her ere forlangte, saa er det ikke blot, fordi ogsaa jeg finder det nødvendigt, at den Plan, som der skal